

2020-08-06

Till: Stockholms stadshus AB

Ert dnr: SSAB 2020/98

Dnr: 2020-00491/1.1.8

Remissyttrande avseende Sjötrafikutredning del 1

Stockholms Hamnar har beretts möjlighet att yttra sig över remiss för Sjötrafikutredning del 1.

Trafikförvaltningen inom Region Stockholm har i uppdrag att utreda framtidens kollektivtrafik på vatten. I utredningens första del har Trafikförvaltningen tagit ett samlat grepp över den kollektiva sjötrafik som bedrivs av Region Stockholm, hur denna kan utvecklas samt hur det systemet ska kopplas ihop med kollektivtrafiksystemet på land mer effektivt. Utredningen har haft planeringsåret 2025 med framåtblick för kommande tioårsperiod.

Den remitterade utredningen utgår i huvudsak från två scenarier. Huvudfrågan är om det är direkttrafiken till Stockholm (alternativ 1) eller bastrafiken mellan kärnöar och kollektivtrafik-knutpunkter på fastlandet (alternativ 2) som ska dimensionera behov av fartyg med mera.. De två alternativen består i om trafiken ska fortsätta som idag eller med ett större fokus på bastrafiken.

Utredningen förordar alternativ två, det vill säga ett större fokus på bastrafiken där sjötrafiken kopplas samman mer med landkollektivtrafiksystemet. Detta medför att det blir enklare att resa med sjötrafiken som en naturlig del av kollektivtrafiksystemet. För skärgårdstrafikens del innebär detta en omfördelning av trafiktimmar från dagens så kallade direkttrafik mellan Stockholm till skärgårdens mellersta och yttre delar, till att stärka upp grundtrafiken mellan skärgård och bytespunkter i land.

Stockholms Hamnars yttrande

Stockholms Hamnar arbetar för att göra Stockholm till en levande och modern sjöfartsstad för invånare, näringsliv och besökare. I uppdraget ingår att främja sjöfarten, säkra regionens varuförsörjning och bidra till regionens besöksnäring.

Stockholms Hamnar välkomnar att Region Stockholm fortsätter att utveckla sjötrafiken och ser positivt på att regionen har genomfört en grundlig utredning av olika alternativ. Hamnen har också i viss utsträckning deltagit i Region Stockholms utredningsarbete.

En utökad kollektivtrafik på vattnet kan bli en väsentlig del av trafiksystemet i regionen och stärker också upplevelsen av Stockholm som sjöfartsstad, i linje med Stockholms stads långsiktiga vision ”Möjligheternas Stockholm”. Båtpendling är ett hållbart transportsätt som möjliggör ökad tillgänglighet till både befintliga och planerade bostadsområden, arbetsplatser samt för besöksnäringen viktiga platser.

Stockholms Hamnar ser en betydande långsiktig potential för en utökad sjötrafik i stockholmsregionen. Stockholmsregionen har i jämförelse med andra europeiska storstäder en omfattande passagerartrafik på vatten. Dock är den i nuläget till största delen koncentrerad till sommarhalvårets turistsäsong och relativt få stockholmare arbetspendlar idag med båt.

Hamnens bedömning är att resandeunderlaget kommer att växa kraftigt i takt med att sjönära områden byggs ut med bostäder och arbetsplatser. Det finns svårigheter att göra scenarier för en sådan utveckling på grund av att de gängse beräkningsmodellerna inte beaktar kvaliteten för resenärerna i tillräcklig utsträckning. Det sker också en snabb teknikutveckling med nya färdmedel som förändrar resmönster och som skulle kunna öka efterfrågan på sjötrafik. Sammantaget ser Stockholms Hamnar en betydande risk att efterfrågan på kollektivtrafik på vatten underskattas.

Den remitterade utredningen avser i hög grad skärgårdstrafiken och Stockholms Hamnar har inget att invända mot förslaget att förordna alternativ två. Hamnen vill dock betona vikten av att knutpunkterna i kollektivtrafiken fungerar väl. En förutsättning för en framgångsrik kollektivtrafik på vatten är resenärernas möjligheter att kliva av båten för att snabbt kunna förflytta sig vidare med till exempel tunnelbana eller buss. Hamnen efterlyser fördjupade analyser av möjliga bytespunkter mellan kollektivtrafik på vatten och övrig kollektivtrafik i det fortsatta arbetet med sjötrafikutredningen. Detta gäller för Stockholms stads del framför allt sjönära områden runt Mälaren.

En särskilt viktig fråga för Stockholms Hamnar är besöksnäringens behov av effektiva och kvalitativa transporter till attraktiva besöksmål. Under högsäsong har besökare och transportföretag utmaningar med framkomligheten och det är angeläget att de berörda aktörerna i regionen utreder olika former av behovsanpassad sjötrafik för besöksnäringen. Detta gäller inte minst de många färje- och kryssningspassagerarna som ankommer till hamnarna i Stockholms innerstad.

I detta sammanhang vill Stockholms Hamnar också kommentera utredningens slutsatser avseende behov av nya fartyg. Det finns, enligt hamnens bedömning, behov av

modernisering av fartygsflottan för att kunna erbjuda snabba och bekväma resor. Samtidigt bör det beaktas att det nuvarande tonnageets utseende utgör en del av Stockholms kulturhistoria i form av rörlig sjöfart med kulturhistoriskt intressanta fartyg, som bidrar till en attraktiv stadsbild för stockholmare och besökare. Hamnens ser därmed fram emot att ta del av Sjötrafikutredning del 2 som fokuserar på det tonnage som är nödvändigt för att uppfylla de behov som identifierats i denna Sjötrafikutredning del 1.

Fortsatt arbete och genomförande

Stockholms Hamnar ser, som nämnts ovan, positivt på att Region Stockholm tar ett helhetsgrepp på regionens sjötrafik och inte enbart diskuterar enskilda linjesträckningar. I utredningens första del saknas dock ett mer utförligt resonemang kring genomförande-frågor samt ansvarsfördelning och finansiering av ny infrastruktur för kollektivtrafik på vatten. Hamnens erfarenhet är att många tidigare processer har stannat av till följd av otydlig ansvarsfördelning. Det har också saknats en långsiktig tidplan för genomförande vilket försvårar för berörda kommuner och hamnverksamheten att planera för de utvecklingsbehov som finns kring bryggor och kajer. Stockholms Hamnar och stadens trafikkontor besitter omfattande kunskap om dagens befintliga system av bryggor samt den status de har i dag. Därmed finns förutsättningar att relativt snabbt nå fram till en gemensam genomförandeplan.

Stockholms Hamnar ser sammanfattningsvis fram emot fortsatt dialog om framtida kollektivtrafik på vattnet och gör bedömningen att det finns möjligheter att nå bred förankring och samsyn mellan de berörda aktörerna.

För Stockholms Hamn AB

Thomas Andersson
vd